

ARBORETUM ŽAMPACH

7b

DAVÍDIE LISTENOVÁ (DAVIDIA INVOLUCRATA)

Celeď: tupelovité (Nyssaceae)
Rád: dřínovitá (Cornales)

Davidie listenová je opadavý strom pocházející z vlhkých horských čínských lesů. Svým vzhledem připomíná lípu, u nás roste častěji jako vyšší keř. Dosahuje výšky 6 - 12 (20)m. Je dlouhověká. Její koruna je široce vejčitá. Působí velmi exoticky, zejména v době květu.

Střídavě postavené listy jsou široce vejčité (12 x 15 cm), hrubě pilovité, na bázi srdčité, s červenými žápkami, rub listu je šedavě plstnatý. Květy jsou oboupohlavné, složené z 2 cm nevýrazných kulovitých hlávek, podepřených 2 optickými lákadly - velmi výraznými, bílými nebo krémově bílými, nestejně velkými (8 až 16 cm) listeny. Květou v květnu až červnu s rašením listů. Plody jsou elipsoidní peckovice (3 až 4 cm), zpočátku zelené, později červenohnědé. V parcích našeho arboreta je kromě tohoto druhu zastoupena i jeho varieta 'Vilmoriniana', která má listy na rubu zcela lysé a žápkami listů zelené. Tato varieta je nazvána podle firmy Vilmorin ve Francii, vedle které první davídie v Evropě vykvetla.

Je to krásný strom vhodný do větších rodinných zahrad i parků na expozici stanoviště umožňující pohled do koruny v době květu. V našich podmínkách však vyžaduje teplejší stanoviště a dostatečné vlivou propustnou půdu. První davídie v Čechách byla vysazena v r. 1910 v Průhonických zámečcích, o něco mladší je strom u rezidence USA v Praze 6 - Dejvicích. Z podoby květu je odvozen jiný český název pro tento strom: "kapesníkovník".

DAVÍDIE LISTENOVÁ - detail květu

DAVÍDIE LISTENOVÁ - plod

JASAN (FRAXINUS)

Čeleď: olivovníkovité (Oleaceae)
Rád: olivovníkovitá (Oleaceae)

Rod jasan je zastoupen asi 65 druhy rozšířenými v mírném a subtropickém pásmu severní polokoule. Je typickou složkou lužních společenstev. Daří se mu v hlubokých, vlhčích půdách s dostatkem výplní.

Jasany patří k největším evropským listnatým stromům, jsou rychle rostoucí a dosahují výšky až 45 m, jsou dlouhověké. Jejich koruna bývá mohutná, široce elipsovitá. Kůra mají v mládí šedou, později hnědozelenou. Jejich kůlový kořen je slabě vyvinut, zato postranní kořeny pronikají daleko a dosti hluboko.

Vstřícně postavené opadavé listy jsou pozdě rašící, složené, lichozpeřené. Hranaté pupeny jsou překryté 1 - 2 páry vnějších šupin hnědé až černé barvy. Květy jsou nenápadné, oboupohlavné nebo jednopohlavné, sestavené v latách či hroznech. Plody tvoří křídlaté nažky. Plodnost se dostavuje na volném prostranství zpravidla ve 20 až 25 letech.

V parcích našeho arboreta je jasan zastoupen několika svými druhy. Roste zde i zástupce našich domácích druhů **jasan ztepilý (Fraxinus excelsior)** a jeho okrasné kultivary.

JASAN ZTEPILÝ 'Pendula', plody
Arboretum Žampach

JASAN MANOVÝ, ZIMNÁR - v květu
Arboretum Žampach

JASAN PENSYLVAŃSKÝ 'Aucubifolia'
Arboretum Žampach

JASAN PENSYLVAŃSKÝ 'Aucubifolia'
Arboretum Žampach

Jasan ztepilý (Fraxinus excelsior) je domácím, silně vzrůstným (až 40 m vysokým) stromem s široce elipsovitou korunou, v mládí šedo-zelenou borkou a výrazně černými pupeny. Jeho listy jsou lichozpeřené, složené z 9 až 11 (15) lístků, velmi brzy opadávají. Květy nenápadné, před rašením listů. V našem areálu se nachází též velmi krásný kultivar 'Pendula' tvořící velkou korunu s dlouhými převislými větvemi a 2 exempláře význačného převislého kultivaru 'Heterophylla Pendula'. To je kultivar pro tento druh s nezvykle působícím, jednoduchým, ostře pilovitým listem. Zvláště kompaktní kulovitou korunu má pomaleji rostoucí kultivar 'Jaspidea', který je charakteristický a zejména v zimě snadno poznatelný podle silných žlutých větévek, nápadně kontrastujících s černými pupeny.

Z ostatních jasanů se lze v našem areálu setkat např. s druhem pocházejícím z východní části Severní Ameriky, z bažinatých lokalit - s **jasanem pensylvánským (Fraxinus pensylvanica)** a to v mimofádně krásném kultivaru s listy žlutě skvrnitými **"Aucubifolia"**. Jasan pensylvánský má na rozdíl od jasanu ztepilého ochmýřené letorosty i rub listů a hnědě pupeny.

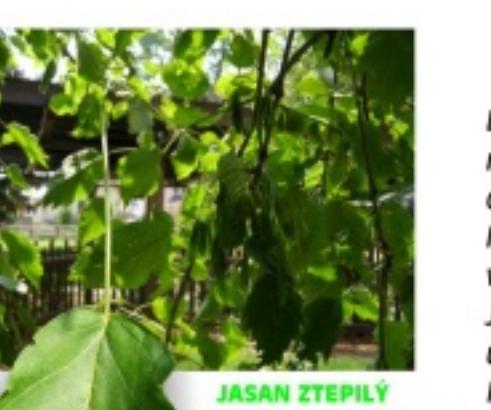
Můžeme zde vidět **jasan čtyřhranný (Fraxinus quadrangulata)**, 15 až 25 m vysoký severoamerický

strom, který má ostře čtyřhranné letorosty a šedavé pupeny.

Poněkud nápadnější bílé, vonné květy umístěné na koncích výhonů má **jasan manový, zimnář (Fraxinus ornus)**, který je v našich parcích rovněž zastoupen. Je to jihoevropský menší strom dorůstající 8 m výšky, charakteristický svými šedými pupeny a menšími listy složenými ze 7 vejčitých lístků. V Itálii se tento strom pěstuje na plantážích pro získávání "many" - gumovité hmoty s využitím v lékařství apod.

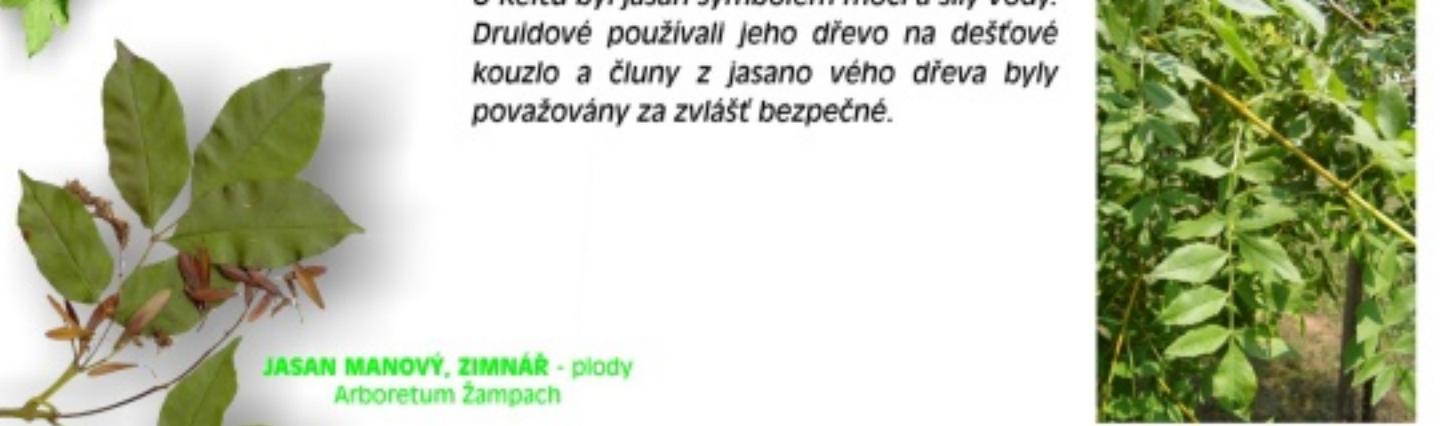
JASAN ČTYŘHRANNÝ - detail větví
Arboretum Žampach

Dřevo jasanu je světlé, tvrdé a těžké, velmi pružné, ohebné, pevné, nosné a středně trvanlivé. Je vyhledávaným dřevem nábytkovým, dýlovým a na sportovní nadaci, lyže, parkety, apod. Fraxinus je staré latinské jméno pro jasan, odvozené snad z řeckého Phrasso = oplocovat, z čehož vyplyná, že dřevo bylo používáno na ploty. Již Hippokrates doporučuje používání jasanovou kůrou proti hadimu uštíknutí a psimu kousnutí. Říká se, že kozy které dostávají jasanové listy, nikdy neonemocnici.

Jasan byl zasvěcen germánskému bohu Odinovi, narodil se z něho muž, zatímco žena vznikla z olše - oba tyto stromy skutečně rády rostou spolu, například na březích řek. Není zvláštní, že i američtí Indiáni si využívali, že Bůh střelli šíp do jasanu, z něhož se pak narodí první lidé?

U Keltsů byl jasan symbolem moci a sily vody. Drudlové používali jeho dřevo na deštové kouzlo a čluny z jasanového dřeva byly považovány za zvlášť bezpečné.

JASAN MANOVÝ, ZIMNÁR - plody
Arboretum Žampach

JASAN ZTEPILÝ 'Jaspidea'
Arboretum Žampach

Botanický rod	Vědecký název rodu	číslo stanoviště
AMBROŇ	LILIUM	14
ARALIE	ARALIA	10
BĚLAS	CHIONANTHUS	14
BLAHOCET	ARAUCARIA	9
BOROVICE	PINUS	6
BOROVICE	PINUS	12
BŘESTOVEC	CELTIS	11
BŘÍZA	BETULA	7
BŘÍZA	BETULA	13
BUK	FAGUS	14
CEDR	CEDRUS	8
CESMÍNA	ILEX	9
CYPŘÍSOVITÉ	CUPRESSACEAE	2
DAVIDIE	DAVIDIA	7
DEKAISNEA	DECADSNEA	4
DOUCLASKA	PSEUDOTSUGA	12
DŘEZOVEC	GLEDITIA	11
DUB	QUERCUS	13
GUMOJILM	EUCOMMIA	14
HABR	CARPINUS	4
HABROVEC	OSTRYA	4
HALEZIE	HALESIA	7
HLAVOTIS	CEPHALOTAXUS	8
HLOH	CRATAEGUS	15
HLOŠINA	ELAEAGNUS	9
HROZNOVEC	EXOCHORDA	10
IDESIE	IDESIA	14
JASAN	FRAXINUS	7
JASMIN	JASMINUM	9
JAVOR	ACER	5
JAVORY OKRASNÉ	ACER	2
JEDLE	ABIES	12
JEDLOVEC	TSUGA	9
JERLÍN	SOPHORA	11
JERAB	SORBUS	11
JILM	ULMUS	6
JINAN	GINKGO	5
JIROVEC	AESCULUS	4
KALOPANAX	KALOPANAX	10
KAŠTANOVNIK	CASTANEA	4
KATALPA	CATALPA	11
KDOUĽON	PSEUDODONIA	11
KLOKOČ	STAPHYLEA	15
KOMULE	BUDDELEA	14
KORKOVNIK	PHELLODENDRON	4
KRÁSNOLODKA	CALICARPA	9
KRYPTOMERIE	CRIPTOMERIA	9
KŘEHOVĚTEC	CLADRATIS	1
KŘIDLATEC	PTELEA	1
KYSLOUN	OXYDENDRON	14
LILJOVNÍK	LIRIODENDRON	4
LIPA	TILA	4
LISKA	CORYLUS	11
LYKOVEC	DAPHNE	9
MAACKIE	MACKIE	14
MAKLURA	MACLURA	11
METASEKVOJE	METASEQUOIA	8
MÍŠPULE	MESPILUS	11
MODŘÍN	LARIX	8
MORÚSE	MORUS	11
NAHOVĚTEC	GYMNOCLADUS	8
PABUK	NOTHOFAGUS	10
TUPELA	NYSSA	14
OLŠE	ALNUS	14
ORECHOVEC	CARYA	11
OREŠAK	JUGLANS	11
OSTROLISTEC	CUNNINGHAMIA	9
PAJASAN	AILANTHUS	11
PAJEMHLÍNÍK	SCIADOPITYS	9
PAMODŘÍN	PSEUDOLARIX	8
PAPIROVNÍK	BROSSONNETIA	14
PAROCIE	PARTOTIA	14
PAVLONIE	PAULOWNIA	5
PLATAN	PLATANUS	15
SAKURA, MANDLOŇ	PRUNUS	15
PTEROKARYE	PTEROCARYA	10
PUSTORYL	PHILADELPHUS	14
RŮŽ	COTINUS	4
SASAFAŘ	SASSAFRAS	14
SAZANIK	CALYCANTHUS	10
SEKVOJOVEC	SEQUADENDRON	1
SMRK	PICEA	10
STURAČ	STYRAX	14
SVÍDA	CORNUS	14
SVITEL	KOELREUTERIA	1
SÁCHOLAN	MAGNOLIA	14
SÁCHOLAN	MAGNOLIA	15
ŠKUMPA	RHUS	9
ŠTĚDRÉNEC	LABURNUM	5
TAMARYŠEK	TAMARIX	15
TIS	TAXUS	9
TISOVEC	TAXODIUM	8
TOPOL	POPULUS	4
TOREJÁ	TORREYA	9
TRNOVNÍK	ROBINIA	1
VILÍN	HAMAMELIS	9
VRBA	SALIX	14
ZELKOVA	ZELKOVA	1
ZMARLÍK	CERSIS	1
ZMARLÍČNIK	CERCIDIOPHYLLUM	1

chráněná parková výsadbá
ZÁKAZ POŠKOZOVÁNÍ

Rejstřík stanovišť poznávacího okruhu
dle českých názvů

Botanický rod	Vědecký název rodu	číslo stanoviště

<tbl_r cells="3" ix="3" maxcspan="1